

Жнакіна Е.Г.

кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії
Херсонського національного технічного університету
м. Херсон, Україна

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ ЯК СКЛАДОВОЇ ЇЇ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

В умовах глобалізації міжнародна конкурентоспроможність країни характеризує стан суспільних відносин щодо забезпечення умов стабільного розвитку національної економіки, адаптованої до змін світової кон'юнктури та використання національних конкурентних переваг, а її підвищення визначається наявністю потужного інноваційного потенціалу.

Поняття конкурентоспроможності економіки давно стало об'єктом досліджень багатьох економістів, однак у літературі не існує єдиного визначення міжнародної конкурентоспроможності та не сформовано загального підходу щодо її дослідження. На нашу думку, цю категорію можна визначити як здатність країни конкурувати з іншими країнами через реалізацію природного, виробничого, трудового, фінансового, інформаційного та інноваційного потенціалів їх економічних підсистем. За 2013-2014 рр. Україна посіла 84-е місце в підсумковому рейтингу конкурентоспроможності з 148 країн, а індекс глобальної конкурентоспроможності склав 4,05 бала з 7 можливих. Це середній показник по світу, найвищий індекс має Швейцарія – 5,67 (Сінгапур, Фінляндія), а найнижчий Чад – 2,85 [1].

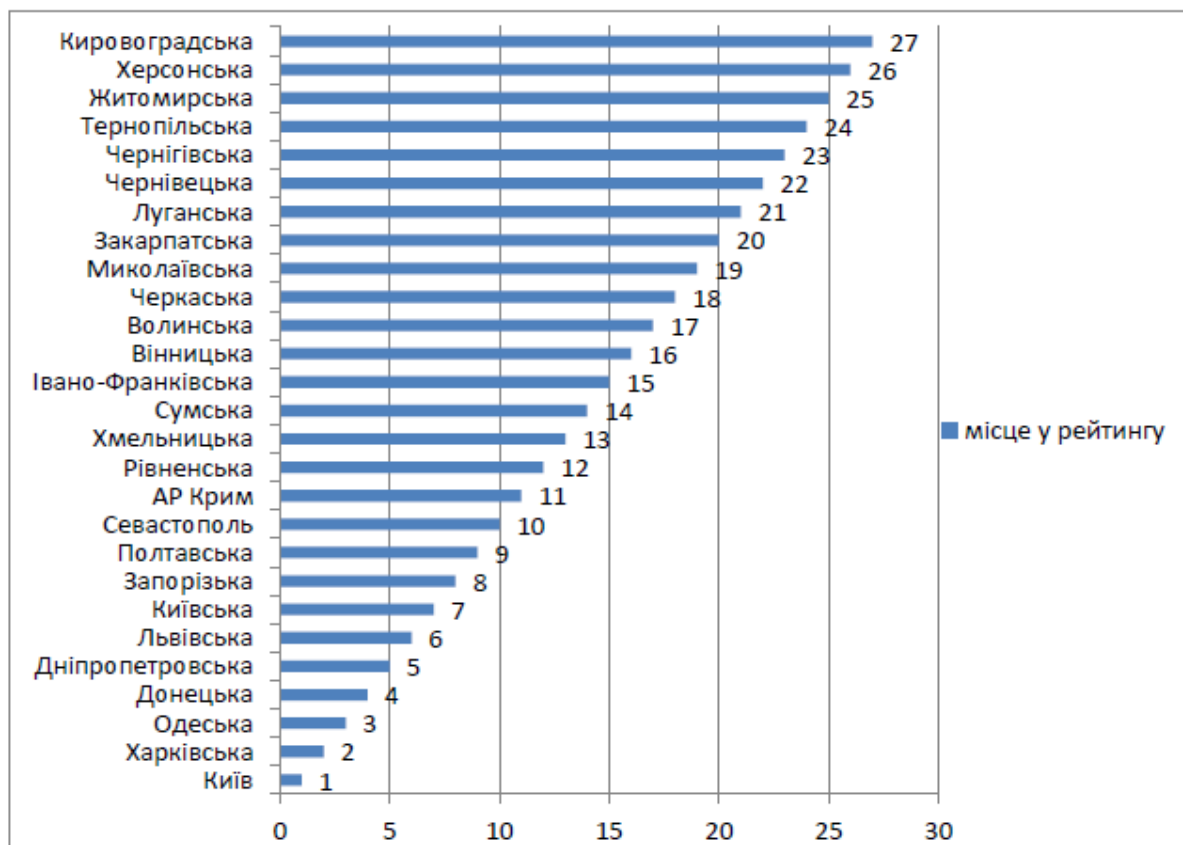
За такими показниками, як інфраструктура, Україна посідає 68 місце, макроекономічна стабільність – 90, охорона здоров'я та початкова освіта – 62, ефективність ринку товарів – 124, ефективність ринку праці – 84, розвиток фінансового ринку – 117, технологічна готовність – 94, рівень інновацій – 93, конкурентоспроможність бізнесу – 97, вища освіта та професійна підготовка – 43 [1].

Результати аналізу свідчать, що здоров'я населення та початкова освіта, вища освіта та підготовка займають лідируючі позиції, великі обсяги ринку забезпечені розміром держави, чисельністю населення та споживанням товарів і послуг. Дана ситуація гірше з інфраструктурою, технологіями, фінансами та бізнесом, а найгірше з впровадженням інновацій та управлінською сферою.

Встановлено, що забезпечення конкурентоспроможності національної економіки у глобальному економічному просторі значною мірою залежить від інноваційного потенціалу окремих регіонів країни.

Під «інноваційним потенціалом регіонів країни» пропонується розуміти сукупність науково-технічних, організаційних, економічних, соціальних ресурсів регіонів країни, а також можливостей їх ефективного використання, результатом чого є створення інновацій для забезпечення міжнародної

конкурентоспроможності країни.

Рис. 1. Рейтинг регіонів України за індексом глобальної конкурентоспроможності в 2013 році

Рейтинг областей України за індексом глобальної конкурентоспроможності в 2013 році представлено на рис. 1 [2].

Отже, до першої п'ятірки регіонів-лідерів входять переважно великі промислові регіони, замикають рейтинг найбільші сільськогосподарські області. Для підвищення рейтингу конкурентоспроможності області, доцільним є розвиток інноваційної складової.

Інноваційна активність підприємств Херсонської області представлена у табл. 1 [3].

Результати аналізу свідчать, що незважаючи на незначні масштаби інноваційної діяльності, її позитивний вплив на економічні показники роботи підприємств є очевидним та безперечним. Більшість підприємств, які впроваджували інновації, одержали приріст продукції, підвищили її конкурентоспроможність, розширили ринки збуту, оновили асортимент виробів, знизили матеріало- і енергоємність виробництва.

Інноваційна активність підприємств Херсонської області

Найменування показників	2012 р.	2013 р.
Питома вага підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, %	26,1	23,6
Загальна сума витрат за напрямами інноваційної діяльності, тис. грн.	154584,6	161367,6
у т.ч. на дослідження і розробки	12432,5	7180,6
придбання машин обладнання та програмного забезпечення	49435,1	136597,3
придбання інших зовнішніх знань	1,0	25,5
інші витрати	92716,0	17564,2
Питома вага підприємств, що впроваджували інновації, %	12,3	13,3
Впроваджено нових технологічних процесів	37	121
Освоєно інноваційні види продукції, найменувань	95	157
Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %	5,6	4,0

Інноваційна активність підприємств Херсонської області

Найменування показників 2012 р. 2013 р. Питома вага підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, % 26,1 23,6 Загальна сума витрат за напрямами інноваційної діяльності, тис. грн. 154584,6 161367,6 у т.ч. на дослідження і розробки 12432,5 7180,6 придбання машин обладнання та програмного забезпечення 49435,1 136597,3 придбання інших зовнішніх знань 1,0 25,5 інші витрати 92716,0 17564,2 Питома вага підприємств, що впроваджували інновації, % 12,3 13,3 Впроваджено нових технологічних процесів 37 121. Освоєно інноваційні види продукції, найменувань 95 157 Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, % 5,6 4,0.

Встановлено негативні тенденції, що склалися в інноваційній сфері, а саме: нестача власних коштів промислових підприємств, недостатня фінансова підтримка держави, значний обсяг витрат на інновації, високий економічний ризик, недосконалість законодавчої бази країни, відсутність кваліфікованого персоналу, що послаблює інноваційний потенціал Херсонської області. Таким чином, формування інноваційного потенціалу регіонів України як складової її міжнародної конкурентоспроможності визначає економічну міць країни та її перспективи на світовому ринку.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Всесвітній економічний форум. The Global Competitiveness Report 2013–2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www3.weforum.org/>
2. Звіт про конкурентоспроможність регіонів України 2013: Фонд «Ефективне управління» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.feg.org.ua/>

3. Статистична інформація. Наука та інновації [Електронний ресурс]. –
Режим доступу:
<http://www.ks.ukrstat.gov.ua/>__